

Jan Broenink bouwde zijn **eigen versie van de Canadese strooiselstal**. De stal bewijst dat goede verdiensten samen kunnen gaan met hogere welzijnseisen.

Prima resultaat in strooiselstal

HET is een prachtig gezicht: de grote groepen vleesvarkens in de strooiselstal van Jan Broenink. De varkens zijn brandschoon en wroeten volop in het zaagsel van vurenhout. Met het instrooien van de hokken verspreidt zich een uitgesproken dennenlucht in de stal. Ammoniak is nauwelijks te ruiken.

Het is volgens de varkenshouder belangrijk om het juiste strooisel te gebruiken. Fijn strooisel zorgt voor stof, anderzijds neemt grof strooisel te weinig vocht op. Broenink heeft de stal 2,5 jaar in gebruik en werkt nu probleemloos met de 'welzijnsstal', zoals hij het zelf noemt. Eigenlijk is het een Canadese strooiselstal die op enkele punten is aangepast.

Welzijn hoog in het vaandel

Volgens Broenink is er qua welzijn bij de zeugen de laatste jaren een flinke slag geslagen met groepshuisvesting. „Maar bij de vleesvarkens is er nog te weinig gebeurd.” Het oorspronkelijke idee was om een standaardvleesvarkensstal met een bolle vloer te bouwen. Broenink stond daar echter nooit volledig achter. In 2003 trok een item op televisie over een

strooiselstal zijn aandacht. Broenink: „Daar moest ik meer van weten.” Het daaropvolgende jaar ging hij vier keer kijken bij een Limburgse collega die ermee werkt. Maar eigenlijk wist hij al na zijn eerste bezoek zeker dat ook in Lanzeven een strooiselstal moest komen.

Makkelijk was dat echter niet. „Innovatie kent twee grote tegenstanders: banken en de overheid”, vindt de Tukker. Omdat de bank niets kon toetsen aan de praktijk nam Broenink een medewerker mee naar Limburg. „Daar kon hij zien hoe de stal functioneert.”

Een ander probleem was dat de strooiselstal nog geen officiële erkenning heeft. Dat betekende of €150.000 uittrekken voor een registratieprocedure of een luchtwasser plaatsen van €40.000. Broenink koos logischerwijs voor het laatste. In maart 2004 begon de bouw. „Op 23 juli gingen de eerste biggen erin”, herinnert Hermien Broenink zich.

Op enkele punten aangepast

De stal voor in totaal 1.000 vleesvarkens bestaat uit vijf afdelingen van 180 dieren en een restafdeling. Per afdeling liggen

FOTO S: RUBEN KEESTRA

aan weerszijden van de 3 meter brede voergang drie hokken met elk 30 dieren. Nadeel van dit systeem is dat de achterste ruimtes alleen te bereiken zijn via de voorgelegen afdelingen. „Maar om de

De bouwkosten van de strooiselstal zijn €400.

Strooisel en minder mest compenseren elkaar.

Strooiselstal niet duurder

De bouwkosten van de stal bedragen €400 per plaats. Die komen overeen met die van een reguliere stal. De jaarkosten liggen een fractie hoger. Per plaats is jaarlijks 0,7 m³ strooisel nodig. Dit kost gemiddeld 0,7 × €12 = €8,40 per plaats. Anderzijds bespaart Broenink op de mestafzetkosten; dit scheelt bij een prijs van €12 per

kuub €6. De jaarkosten van de stal liggen daarmee dus €8,40 - €6 = €2,40 per plaats hoger. Dit betekent dat de technische resultaten iets beter moeten zijn om quitte te draaien. Een vergelijking met de voergeldstallen leert dat dit het geval is. De eventuele extra vleesopbrengst van 10 procent zorgt voor €35.000 extra inkomsten.

De roosters liggen 10 centimeter boven de dichte vloer zodat de mest vanzelf in de put verdwijnt.

De stal wordt wekelijks ingestrooid met een hefttruck en strooiseldosator. Dit duurt ongeveer 1 uur.

hokken met een hefttruck en zaagselderder in te strooien, kan het eigenlijk niet anders”, weet zoon Jorg.

De varkens zijn ruim gehuisvest. In de hokken van 9 bij 3,5 meter heeft elk varken ruim 1 vierkante meter leefoppervlak. Achter in het hok ligt een rooster van 1 meter breed. In de ondiepe put onder ligt een sleepketting die de mest acht keer per dag naar buiten trekt. „Het is daarom ook nonsens dat er een luchtwater op de stal moet, ammoniakemissie is er nauwelijks”, aldus Jan Broenink.

De stal verschilt op enkele punten van de strooiselstal in Limburg. Zo was de ventilatie in de voorbeeldstal niet goed. Door aan zowel de binnen- als de buitenkant van de stal een klep te maken, loopt de luchtstroom beter. De lucht valt nu precies op de roosters. Dit is gunstig, omdat de varkens daar dan niet gaan liggen. Verder is een helling in de dichte vloer gemaakt. Vanaf de voergang tot de roosters loopt de dichte vloer 20 centimeter af. Hierdoor verdwijnt het zaagsel dat

voor in het hok wordt gestrooid geleidelijk in de put.

Groot voordeel van de stal is dat deze niet verwarmd hoeft te worden. Het zaagsel houdt voldoende warmte van de biggen vast. Het dichtzetten van de kleppen vlak voor opleg is in koude periodes voldoende.

Half zoveel mest

Afgelopen jaar is de mest met een drogestofpercentage van 40 naar de akkerbouw gegaan. Broenink betaalde €12 per kuub. Omdat veel water verdampt, komt er slechts een halve kuub mest per vleesvarkensplaats uit de stal. Dit is ongeveer de helft van wat er normaliter aan drijfmest vrijkomt.

Broenink denkt dat het werken met de stal niet voor iedereen is weggelegd. „Het vergt iets meer vakmanschap.” Het kostte hem een half jaar om alles goed op de rit te krijgen. Omdat Broenink erg tevreden is, wil hij het liefst morgen beginnen met de bouw van nog eens twee

strooiselstallen met elk 1.500 vleesvarkens. De voergeldstallen wil hij dan afstoten.

Verder spelen een aantal andere belangrijke zaken. Zo hoopt hij het vlees in een segment tussen het gangbare en biologische af te zetten. Met een geschatte meeropbrengst van 10 tot 15 procent wordt de strooiselstal echt rendabel. Maar geld verdienen is voor Broenink geen doel op zich. Hij vindt het belangrijker om het bedrijf klaar te maken voor de volgende generatie.

Daarnaast wil hij de kringloop van grondstoffen verder optimaliseren. Zijn volgende project is daar een goed voorbeeld van. Voor komend jaar staat de bouw van een biodieselinstallatie gepland. Broenink hoopt daarmee binnen enkele jaren maar liefst 8 miljoen liter per jaar te gaan produceren.

Guus ten Hove

Profiel

Naam:

Jorg (21), Joyce (19), Jan (49) en Hermien (47, niet op de foto).

Plaats:

Langeveen (Ov.).

Bedrijf:

maatschap met 500 zeugen in groepshuisvesting, 1.000 vleesvarkens in strooiselstal en 3.000 vleesvarkens in voergeldstallen. Tevens een biologische melkveetak met 70 koeien.

De Topigs-20-zeugen spenen 24 biggen per jaar. Het aantal levendgeboren biggen is 11,9 bij een worpindex van 2,37. De vleesvarkens groeien 829 gram per dag bij een voederconversie van 2,35.

De Tempo-vleesvarkens prikken 57,1 procent mager vlees. De uitval in de mesterij is 1 %.

Aanleiding voor reportage:

Broenink gebruikt sinds 2 jaar een strooiselstal.

